

EIOPA – normaaliin käyttöön
EIOPA-BoS-19/040 FI
19. helmikuuta 2019

**Vakuutusala koskevia suosituksia
ottaen huomioon Yhdistyneen
kuningaskunnan eroamisen Euroopan
unionista**

Suosituksia

Johdanto

1. Asetuksen (EU) N:o 1094/2010¹ (EIOPA-asetus) 16 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA) antaa vakuutusalaan koskevia suosituksia ottaen huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisen Euroopan unionista.
2. Suositukset perustuvat direktiiviin 2009/138/EY² (Solvenssi II -direktiivi), direktiiviin (EU) 2016/97³ (vakuutusten tarjoamista koskeva direktiivi) sekä EIOPAn ohjeisiin ja muihin asiaan liittyviin EIOPAn asiakirjoihin.
3. EIOPA on laatinut sarjan lausuntoja edistääkseen valvontakäytäntöjen yhtenäistämistä asioissa, jotka liittyvät seurauksiin, joita Yhdistyneen kuningaskunnan ero Euroopan unionista aiheuttaa, ja nämä suositukset on annettu kyseisten lausuntojen perusteella.
4. Ero toteutuu päivänä, jona erosopimus tulee voimaan, tai, ellei sopimusta ole, kahden vuoden kuluttua Yhdistyneen kuningaskunnan eroilmoituksesta eli 30. maaliskuuta 2019, ellei kahden vuoden ajanjaksoa päätetä jatkaa.
5. Jos Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta ratifioimatta erosopimusta, Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee 30. maaliskuuta 2019 kolmas maa, ja Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritykset ja vakuutusten tarjoajat menettävät oikeutensa harjoittaa liiketoimintaa jäsenvaltioissa sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella. Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusten tarjoajat, joita ei ole rekisteröity EU:n 27 jäsenvaltiossa (EU27), eivät enää saa tarjota vakuutuksia EU27:ssä.
6. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat neuvotelleet erosopimusluonnoksen, johon sisältyvän eron jälkeisen siirtymäajan aikana Yhdistynyt kuningaskunta olisi edelleen osa sisämarkkinoita. Erosopimusluonnoksen vahvistaminen on tässä vaiheessa epävarmaa. Eurooppa-neuvosto vaati 13. joulukuuta 2018 tehostamaan valmistautumista Yhdistyneen kuningaskunnan eron seurauksiin kaikilla tasoilla ja ottamaan huomioon kaikki mahdolliset lopputulokset.⁴
7. Solvenssi II -direktiivin 41 artiklan 4 kohdan mukaan vakuutusyritysten on toteutettava kohtuullisia toimenpiteitä toimintansa jatkuvuuden ja säännöllisyyden varmistamiseksi, mukaan lukien varautumissuunnitelmien

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48–83).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1–155).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/97, annettu 20 päivänä tammikuuta 2016, vakuutusten tarjoamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 26, 2.2.2016, s. 19–59).

⁴ Ks. Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen (artikla 50) (13. joulukuuta 2018) päätelmät, 5 kohta (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/fi/pdf>).

laatiminen.⁵ EIOPA antoi 21. joulukuuta 2017 lausunnon⁶, jossa kehoitettiin toimivaltaisia viranomaisia varmistamaan, että vakuutusyritykset, joilla on rajat ylittävää liiketoimintaa, johon ero vaikuttaa, laativat realistiset varautumissuunnitelmat. Niissä olisi esitettävä toimenpiteet, joilla estetään luvaton vakuutustoiminta ja varmistetaan palvelujen jatkuvuus Yhdistyneen kuningaskunnan eron jälkeen; viranomaisten olisi myös varmistettava, että vakuutusyritykset toteuttavat kyseiset toimenpiteet. Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritysten käytettävissä olevia toimenpiteitä ovat rajat ylittävän vakuutuskannan luovutus EU27:ään sijoittautuneelle vakuutusyritykselle ja kolmannen maan sivukonttorien perustaminen EU27:ään.

8. Monet Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritykset, jotka sijaitsevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Gibraltarilla, erityisesti ne, joilla on paljon rajat ylittävää liiketoimintaa EU27:ssä, ovat ryhtyneet toimiin ja toteuttavat varautumistoimenpiteitä. Marraskuussa 2018 Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Gibraltarilla oli kuitenkin 124 vakuutusyritystä (0,16 prosenttia koko ETA-alueen 30 jäsenvaltion vakuutusliiketoiminnasta), joilla ei ollut riittäviä varautumissuunnitelmia sen varmistamiseksi, että vakuutustoimintaa ei harjoiteta luvattomasti, ja että palvelun jatkuvuus taataan Yhdistyneen kuningaskunnan eron jälkeen.⁷ Kyseiseen liiketoimintaan sisältyy 9,1 miljoonaa vakuutuksenottajaa ja 7,4 miljardin euron vakuutusvastuut. Pääosa tästä liiketoiminnasta (5,4 miljardin euron vakuutusvastuut) liittyy kouralliseen vahinkovakuutusyrityksiä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Vain kolmella prosentilla vakuutuksenottajista, joihin tilanne mahdollisesti vaikuttaa, on sopimus henkivakuutusyrityksen kanssa. Muuhun osaan liiketoiminnasta liittyy etupäässä vähäarvoisia ja lyhythäntäisiä vastuita. Kaiken kaikkiaan 75 prosenttia asianomaisista vakuutus sopimuksista kuuluu vakuutuskantaan, jonka keskimääräiset vakuutusmaksut ovat alle 100 euroa vuodessa. Vakuutus sopimusten jäljellä oleva voimassaoloaika on 76 prosentissa kyseisistä vakuutus sopimuksista keskimäärin alle kaksi vuotta. Vaikka asia koskee monia EU27:n jäsenvaltioita, se vaikuttaa erityisesti joihinkin niistä sen mukaan, kuinka suurella määrällä vakuutuksenottajia on rajat ylittävä sopimus.
9. Näiden suositusten yleinen tavoite on edistää jäsenvaltioissa toimivien Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritysten ja vakuutusten tarjoajien valvonnan yhtenäisyyttä ja johdonmukaisuutta antamalla ohjeita siitä, miten nykyistä lainsäädäntökehystä olisi sovellettava EU:n ja EU:n ulkopuolisten vastapuolten välisiin järjestelyihin.
10. Suositukset koskevat myös Gibraltarille sijoittautuneita vakuutusyrityksiä ja vakuutusten tarjoajia.
11. Nämä suositukset on tarkoitettu toimivaltaisille viranomaisille. Vaikka joissakin säännöksissä kuvataan velvoitteita, joita vakuutusyritysten ja -edustajien on noudatettava, tätä asiakirjaa ei pidä tulkita siten, että siinä asetettaisiin suoranaisia vaatimuksia kyseisille finanssilaitoksille.

⁵ EIOPAn lausunto "Opinion on service continuity in insurance in light of the withdrawal of the United Kingdom from the European Union" (EIOPA-BoS-17/389).

⁶ Ks. EIOPAn tiedonanto 5. marraskuuta 2018, <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance-.aspx>

Finanssilaitosten on noudatettava niitä valvovan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen soveltamaa valvonta- tai sääntelykehystä.

12. Jos termiä ei ole määritelty näissä suosituksissa, sillä on sama merkitys kuin säädöksissä, joihin on viitattu johdannossa.
13. Suosituksia sovelletaan sitä päivää seuraavasta päivästä, jona perussopimuksia lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Suositus 1 – Yleistavoite

14. Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritysten rajat ylittävän liiketoiminnan kohtelussa toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä minimoimaan vakuutuksenottajille ja edunsaajille koituvat haitat EU:n ja jäsenvaltioiden sovellettavien lakien pohjalta.

Suositus 2 – Säännönmukainen run-off

15. Toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava säädöskehystä tai mekanismeja, jolla helpotetaan luvattomaksi muuttuvan liiketoiminnan säännönmukaista alasajoa (run-off), tai sitten niiden olisi vaadittava vakuutusyrityksiä toteuttamaan välittömästi kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta ne saisivat luvan toimia unionin oikeuden mukaisesti.
16. Toimivaltaisten viranomaisten olisi estettävä Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrityksiä tekemästä uusia vakuutussopimuksia tai vahvistamista, uusimasta, laajentamista, lisäämästä tai jatkamasta nykyisten vakuutussopimusten mukaista vakuutusturvaa toimivaltaansa kuuluvalla alueella, ellei yrityksillä ole unionin oikeuden mukaista toimilupaa tällaiseen vakuutustoimintaan. Tämä ei vaikuta vakuutuksenottajien oikeuteen käyttää nykyisen vakuutussopimuksen mukaista optiota tai oikeutta eläke-etuksiensa realisoimiseksi.
17. Toimivaltaisten viranomaisten olisi kaikin mahdollisin tavoin pyrittävä valvomaan Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritysten rajat ylittävää liiketoimintaa toimivaltaansa kuuluvalla alueella. Valvontaan olisi sisällytettävä menettelyjen valvonta ja – yhteistyössä Yhdistyneen kuningaskunnan valvontaviranomaisten kanssa – rajat ylittävän liiketoiminnan asiaankuuluvien vakavaraisuusnäkökohtien asianmukainen valvonta, Yhdistyneen kuningaskunnan yrityksen taloudellinen asema mukaan luettuna. Valvonnan olisi oltava riskilähtöistä, ja siinä olisi otettava huomioon oikeasuhteisuus.

Suositus 3 – Kolmannen maan sivukonttorien toimilupa

18. Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritykset voivat Solvenssi II -direktiivin 162 artiklan mukaisesti hakea toimilupaa harjoittaa rajat ylittävää liiketoimintaa perustamalla jäsenvaltioon sivukonttorin ja siten varmistaa, että ne voivat hoitaa rajat ylittävää liiketoimintaa kyseisessä jäsenvaltiossa.
19. Arvioidessaan, täyttyvätkö tällaisen sivukonttorin toimilupaa koskevat oikeudelliset ehdot, toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava suhteellisuusperiaatetta ja otettava huomioon, että Solvenssi II -direktiivin

vaatimukset ovat koskeneet Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrityksiä ennen Yhdistyneen kuningaskunnan eroa.

20. Toimivaltaisten viranomaisten olisi harkittava sivukonttorin toimiluvan rajoittamista koskemaan nykyisen liiketoiminnan alasarjoa, jos se nopeuttaa lupamenettelyä.

Suositus 4 – Toimiluvan raukeaminen

21. Jos jäsenvaltion säädöskehyksessä säädetään vakuutusyritysten kohtelusta toimiluvan raukeamisen jälkeen Solvenssi II -direktiivin 144 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla, toimivaltaisen viranomaisen olisi harkittava kyseisten säännösten soveltamista Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrityksiin niiden toimivaltaan kuuluvalla alueella Yhdistyneen kuningaskunnan eron jälkeen. Siinä tapauksessa toimivaltaisen viranomaisen olisi kaikin tavoin pyrittävä panemaan kyseiset säännöt tehokkaasti täytäntöön yhteistyössä Yhdistyneen kuningaskunnan valvontaviranomaisten kanssa.

Suositus 5 – Vakuutuskannan luovutukset

22. Toimivaltaisten viranomaisten olisi sallittava Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritysten vakuutuskannan luovutukset EU27:n vakuutusyrityksille edellyttäen, että luovutus on pantu vireille ennen eropäivää. Toimivaltaisten viranomaisten olisi sitä varten tehtävä tiivistä yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan valvontaviranomaisten kanssa ottamalla huomioon Solvenssi II -direktiivin 39 artiklan vaatimukset ja Euroopan talousalueen jäsenvaltioiden vakuutusala valvovien viranomaisten yhteistyöstä 30. tammikuuta 2017 tehdyn hallintoneuvoston päätöksen (EIOPA-BoS-17/014) 4.2.1 kohdan määräykset. Toimivaltaisten viranomaisten olisi katsottava, että vakuutuskannan luovutus on pantu vireille, jos Yhdistyneen kuningaskunnan valvontaviranomaiset ovat ilmoittaneet niille vakuutuskannan luovutuksen vireillepanosta ja Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritys on maksanut valvontaviranomaisille lakisääteisen transaktiomaksun Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä nimittänyt luovutusta varten riippumattoman asiantuntijan.

Suositus 6 – Vakuutuksenottajan kotipaikan tai sijoittautumispaikan muutos

23. Jos vakuutuksenottaja, jonka kotipaikka tai oikeushenkilön tapauksessa sijoittautumispaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on tehnyt henkivakuutussopimuksen Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrityksen kanssa ja vakuutuksenottaja on sen jälkeen siirtänyt kotipaikkansa tai sijoittautumispaikkansa EU27:n jäsenvaltioon, toimivaltaisten viranomaisten olisi valvojan tarkastusprosessissa otettava huomioon, että vakuutussopimus on tehty Yhdistyneessä kuningaskunnassa eikä Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyritys tarjonnut tätä sopimusta varten rajat ylittäviä palveluja EU27:ssä.
24. Toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava samaa lähestymistapaa vahinkovakuutussopimuksiin, jotka eivät liity rakennuksiin tai sekä rakennuksiin että niiden sisältöön taikka ajoneuvoihin.

Suositus 7 – Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö

25. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrittäjillä on rajat ylittävää liiketoimintaa useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä kyseisen liiketoiminnan valvonnassa erityisesti vaihtamalla seuraavia tietoja suhteellisuusperiaate huomioon ottaen:
- (a) rajat ylittävän liiketoiminnan luonne ja laajuus niiden toimivaltaan kuuluvalla alueella
 - (b) yrityksen toteuttamat tai suunnittelemat toimenpiteet rajat ylittävän liiketoiminnan säännönmukaisen alasajon varmistamiseksi
 - (c) toimivaltaisen viranomaisen kyseisen yrityksen suhteen toteuttamat tai tarvittaessa suunnittelemat valvontatoimenpiteet
 - (d) mahdolliset yrityksen suhteen todetut menettely- tai vakavaraisuusongelmat.
26. EIOPA voi tarvittaessa perustaa tiettyä yritystä varten yhteistyöfoorumin, johon asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset osallistuvat. Toimivaltaisten viranomaisten olisi kaikin tavoin pyrittävä osallistumaan foorumin toimintaan.

Suositus 8 – Viestintä vakuutuksenottajille ja edunsaajille

27. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tiedotettava Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrittäjille, joilla on rajat ylittävää liiketoimintaa niiden jäsenvaltiossa, että näiden on ilmoitettava vakuutuksenottajille ja edunsaajille, mitä seurauksia erolla on sellaisten vakuutuksenottajien ja edunsaajien oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joiden vakuutus sopimuksiin Yhdistyneen kuningaskunnan ero vaikuttaa.
28. Toimivaltaisten viranomaisten olisi poistettava Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrittäjien vakuutusyrittäjien kansallisesta rekisteristä eropäivänä ja tiedotettava yleisölle Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusyrittäjien rajat ylittävään liiketoimintaan sovellettavasta säädöskehiksestä.

Suositus 9 – Vakuutusten tarjoaminen

29. Toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusedustajat ja yhteisöt, jotka aikovat jatkaa vakuutusten tarjoamista tai aloittaa vakuutusten tarjoamisen EU27:n vakuutuksenottajille EU27:ssä sijaitsevia riskejä vastaan Yhdistyneen kuningaskunnan eron jälkeen, ovat sijoittautuneet ja rekisteröityneet EU27:ään vakuutusten tarjoamista koskevan direktiivin asiaankuuluvien säännösten mukaisesti. Toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että vakuutusedustajat, jotka ovat unioniin rekisteröityneitä oikeushenkilöitä, voivat osoittaa, että yhtiöllä on asianmukainen substanssitaso, joka on oikeassa suhteessa kyseisen yhtiön liiketoiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimutkaisuuteen. Vakuutusedustajiin ei saa liittyä pöytälaatikkoyritysten piirteitä. Lisäksi vakuutusten tarjoamista koskevan direktiivin ammatilliset ja organisatoriset vaatimukset on täytettävä jatkuvasti.

Tämä ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen ottaa kansalliseen lainsäädäntöön kolmannen maan vakuutusedustajia koskevia erityissäännöksiä edellyttäen,

että vakuutusedustajien yhdenvertainen kohtelu asiaankuuluvilla markkinoilla taataan.

30. Arvioidessaan, harjoittaako tietty Yhdistyneen kuningaskunnan vakuutusedustaja tai yhteisö vakuutusten tarjoamista EU:ssa, toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon, että unionissa voidaan taata samantasoinen kuluttajansuoja ja varmistaa tasavertaiset toimintaedellytykset ainoastaan soveltamalla vakuutusten tarjoamista koskevaa direktiiviä yhtenäisesti ja yhdenmukaisesti. Toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että kaikki vakuutusedustajat, jotka tarjoavat vakuutuksia EU27:n vakuutuksenottajille ja EU27:ssä sijaitseviin riskeihin kohdennettuja vakuutuksia, kuuluvat vakuutusten tarjoamista koskevan direktiivin soveltamisalaan.
31. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tätä tarkoitusta varten arvioitava jokainen vakuutusten tarjoamisen malli suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevassa direktiivissä annettuun vakuutusten tarjoamisen määritelmään.

Noudattamista ja ilmoittamista koskevat säännöt

32. Tämä asiakirja sisältää EIOPA-asetuksen 16 artiklan mukaisesti annettuja suosituksia. EIOPA-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita ja suosituksia.
33. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka noudattavat tai aikovat noudattaa näitä suosituksia, olisi sisällytettävä ne sääntely- tai valvontakehykseensä asianmukaisella tavalla.
34. Toimivaltaisten viranomaisten on kahden kuukauden kuluessa käännettyjen versioiden laatimisesta vahvistettava EIOPAlle, noudattavatko tai aikovatko ne noudattaa näitä suosituksia, sekä ilmoitettava perustelut, jos ne eivät noudata tai aio noudattaa suosituksia.
35. Mikäli vastausta ei saada määräaikaan mennessä, toimivaltaisten viranomaisten katsotaan jättäneen noudattamatta suosituksia, ja asiasta ilmoitetaan sen mukaisesti.

Tarkistuksia koskeva loppumääräys

36. EIOPA tarkistaa näitä suosituksia.